

Maja Špendal: Prepletene poti

11.3. - 7.4.2025

Galerija ŠOLT,
Študentsko naselje v Rožni dolini,
blok VII, Ljubljana

Barbara Gregurič Silič (*1975, Maribor) se je s fotografijo začela ukvarjati leta 2012, od leta 2013 je članica Fotokluba Ljubljana ter od leta 2019 mojstrica fotografije Fotografske zveze Slovenije. Sodelovala je na več kot sto domačih in tujih fotografskih razstavah in tekmovanjih, kjer je prejela preko šestdeset priznanj in nagrad. Imela je 13 samostojnih razstav. Živi v Ljubljani.

Maja Špendal (*1977, Ljubljana) je fotografijo vzljubila že v gimnaziji, vendar pa se ji resneje posveča šele zadnjih nekaj let. Kot članica Fotokluba Ljubljana od leta 2023 uspešno sodeluje na mnogih domačih in mednarodnih razstavah ter tekmovanjih, kjer so njene fotografije prejele že več nagrad in pohval. Letos je prejela fotografski naziv F1 FZS. Živi v Ljubljani.

Barbara Gregurič Silič: Mesto srečanj

SOBIVANJE RAZLIČNOSTI

Barbara Gregurič Silič in
Maja Špendal

*Zavod Šolt, blok VII, Študentsko naselje v Ljubljani, 1000 Ljubljana, Galerija ŠOLT,
Kuratorica: Tatjana Pregl Kobe, Oblikovala: Nika Špendal*

SOBIVANJE RAZLIČNOSTI

Stockholm, ki sta ga Barbara Gregurič Silič in Maja Špendal lansko jesen skupaj obiskali, je glavno mesto Švedske, ki sta ga v nekaj dneh želeli ujeti na svoje fotografije. Njuna fotografska pripoved temelji na kombinaciji klasičnih popotnih motivov in likovno estetskih pogledov na mesto ob vzhodni obali Baltika, pri čemer njune izbrane barvne fotografije največjega mesta na Skandinavskem polotoku na razstavi sobivajo tako, da se ne ve natanko katera fotografinja je avtorica posameznih motivov. Zato pri skupaj načrtovani razstavi namenoma ni ne podnaslovov k fotografijam, niti ni razkrito avtorstvo ene ali druge fotografije. Sugerirana prostorska struktura v dvojni izvedbi postane močan impulz gledalčevi imaginaciji, saj njegov pogled skuša povezati podobe, ne da bi vedel, čigave so.

Pri iskanju motivov ju je zanimalo okolje Stockholma, kjer se stikajo arhitekturne atrakcije z ljudmi, brez katerih njun pogled na to mesto ne bi bil pravičen. Smer, ki sta jo ubrali, bi lahko pogojno imenovali fotografski ekspresionizem oziroma svojevrstna reportažna krajinska in ulična fotografija. Njuno fotografiranje je bilo v bistvu popolno akcijsko, imeli sta le nekaj dni za posnetke, iz katerih sta kasneje izluščili tiste, ki sestavljajo razstavljene diptihe. Izključno barvne – večinoma živobarvne! – fotografije so kot diptihi sestavljene iz množice njunih posnetkov, ki sta jih postavili neposredno druga ob drugo, da šele skupaj tvorijo celoto.

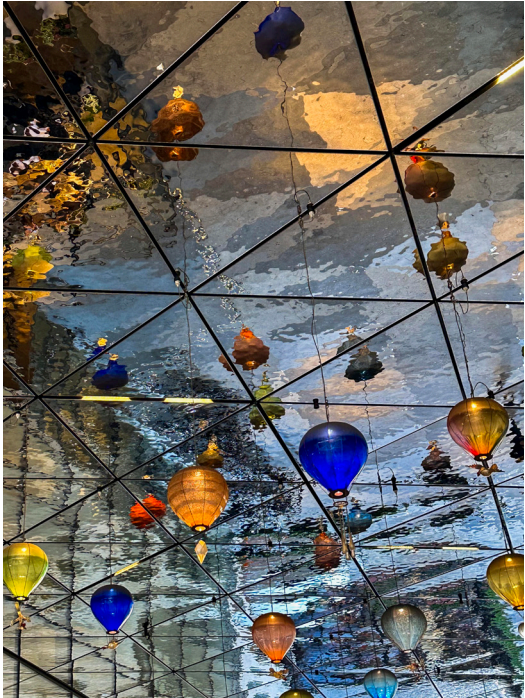
Fotografskemu mediju sta predani obe, očitno sta se tudi sicer ujeli, sicer ne bi fotografirali ves čas istih lokacij, ki pa na njunih posnetkih kažejo povsem drugačna videnja, čeprav se je očaran pogled štirih oči največkrat potopil v en in isti motiv. Bistvo pravega odnosa do ustvarjanja je v tem, da je ta iskren, enkrat in neponovljiv, bistvo obeh fotografij pri tem skupnem projektu pa, da sta pri ustvarjanju zvesti sebi. Da dvojce ohranjata kot dvojce. Izbira motivov ni zgolj subjektivna, temveč je vselej že vnaprej vpeta v zgodovino mesta, kar je logično, saj sta ga s tem namenom obiskali. Če povzamemo misel nemškega umetnostnega zgodovinarja Hansa Beltinga, da izkušnja sveta poteka skozi izkušnjo podob, sta za svojo fotografsko pripoved poleg zgodbe o lastnem videnju švedskega glavnega mesta iskali tudi čisto vizualne kvalitete: pasove živih barv, kjer skoraj ni belih, sivih in črnih tonov, strukture in detajle zanimivih arhitekturnih objektov, ki jih prekinjajo posamezni figuralni liki ali množice ljudi, ladje v morju, temna drevesa in grafite na stenah stavb, kamor naj se ujame gledalčevo oko.

Videli in fotografirali sta glavne (in tudi manj glavne) znamenitosti mesta, med katerimi je bil visoko na lestvici njunega zanimanja metro (Tunnelbana ali krajše T-bana). Prvo linijo so odpri že davnega leta 1950, leta 1975 pa so prišli na idejo, da bi metro preuredili v najdaljšo umetnostno galerijo. Od takrat je že več kot 150 umetnikov sodelovalo pri urejanju, poslikavi in dizajniranju metro postaj, zato je postal meka tudi za fotografe, ki te podzemeljske umetnine fotografirajo. Vsaka postaja ima nekoliko drugačno podobo, prav vse pa so bolj ali manj umetniško preurejene. Nekatere imajo le nekaj ornamentov, spet druge imajo celoten strop, obok, celotno dolžino postaje prebarvano, poslikano ali kako drugače umetniško okrašeno. Od skupno sto postaj je devetdeset umetniško preurejenih, seveda pa sta fotografirali le nekatere, verjetno najatraktivnejše.

Različne fotografije Barbare Gregurič Silič in Maje Špendal v gledalcu vzbujajo občutek napetosti in z njo povezanega pričakovanja. Pogledu nalagajo to, česar občutek sam ne doseže. Vzburijo radovednost in gledalca prisilijo, da išče sintezo. A tudi tako mišljenje se znajde v zaga-ti: iz česa ta napetost izhaja, od kod se napaja? Njune fotografije niso premišljene, prej naključne. Fotografije velikega mesta so kot vsaka popotna fotografija dokument, ki s tehnološko natančnostjo fotografskega medija pokaže na tisto, kar je bilo. Na določen trenutek, ki je bil. Njuni fotografski posnetki ponujajo dvojnost: tu so arhitektura in narava, a tudi posamezne figure in kompozicije ljudi. Kot da bi vzporedno druga poleg druge tekli dve poti, ki se včasih srečata, ne pa vedno. Zgodba Stockholma je zgrajena tako, da je ne moremo zaobjeti z enim samim pogledom, pač pa gledalčev pogled po njej potuje in se v njej izgublja.

Odpiranje v svet je, neglede na vse objektivne možnosti, nujno in potrebno, kajti sebe ne moremo poznati in razumeti, če ne poznamo tudi zgodb drugih ljudi in drugih svetov. Njune fotografije so posledica opazovanja in raziskovanja, a tudi iskanja čustvenega in magičnega, atraktivnega in estetskega, prostorskih zasnov in simbolne navzočnosti v fotografiji. Izbrali sta motive, ki sta jih obe videli in obe fotografirali, nam pa sta prepustili možnost, da jih vidimo po svoje.

Tatjana Pregl Kobe

Barbara Gregurič Silič: Lebdeče sanje

Maja Špendal: Skozi prostor in čas